

27.05.2024

Departementet for Børn og Unge

MIO's høringsvar vedrørende Forslag til Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap

MIO har den 12. april 2024 modtaget høring vedr. Forslag til Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap. MIO takker for denne mulighed for at kommentere på høringen.

MIO vurderer høringen ud fra et børne- og ungeperspektiv set ud fra FN's Konvention om Barnets Rettigheder, særligt FN-artikel 3, 12, 23 og 34.

Artikel 3: Sikring af barnets interesser

Samfundets forpligtelse til at sikre barnets interesser, når der træffes beslutninger. Statens forpligtelse til at vedtage særlige regler, der beskytter barnet.

Artikel 12: Retten til at udtrykke meninger

Barnets ret til at give udtryk for en mening og krav på, at denne mening respekteres.

Artikel 23: Børn med handicap

Et barn med handicap har ret til at modtage den bedste form for hjælp, omsorg og oplæring for at sikre barnet størst mulig selvtilid og mulighed for at leve et indholdsrigt og aktivt liv.

Artikel 34: Seksuel udnyttelse

Barnets ret til beskyttelse mod seksuel udnyttelse og mishandling, herunder prostitution og medvirken i pornografi.



Meeqqat tamarmik naleqarput

Alle børn er værdifulde

All children are valuable

Overordnede bemærkninger:

MIO synes overordnet set, at der er mange gode initiativer i forslaget til Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap, som vil styrke vilkårene og rettighederne for personer med handicap. Som børnerettighedsinstitution har MIO haft et særligt fokus på børns rettigheder i gennemgangen af lovforslaget og har kommentarer og forslag til ændringer til enkelte bestemmelser, som MIO mener er nødvendige for en bedre efterlevelse af børns rettigheder. Børn med handicap udgør en særlig sårbar gruppe i samfundet, som fx er i øget risiko for at blive udsat for seksuelle overgreb, og det er derfor yderst vigtigt, at lovgivningen opstiller rammer til beskyttelse af disse børn.

Til Inatsisartuts forårssamling drøftede politikerne den 2. maj 2014 punkt 99: "Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at indføre lovhjemmel til, at en forælder/værge til et hjemmeboende barn med en eller flere funktionsnedsættelser kan få lønkompensation, hvis vedkommende som følge af barnets funktionsnedsættelse arbejder på nedsat tid. Dette uanset alderen på det hjemmeboende barn." Forud for drøftelsen opfordrede Naalakkersuisoq for Børn og Unge til en forkastelse af forslaget med henvisning til Forslaget til Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap, som ifølge Naalakkersuisoq ville imødekomme de behov, som punkt 99 fremstillede. MIO og Tilioq udsendte i den forbindelse en fælles pressemeddelelse for at understrege vigtigheden af indholdet i punkt 99. MIO fastholder i denne høring, at lovforslaget ikke imødekomme de behov, der blev fremført i punkt 99 og opfordrer til at indføre lovhjemmel til, at en forælder/værge til et hjemmeboende barn med en eller flere funktionsnedsættelser kan få lønkompensation, hvis vedkommende som følge af barnets funktionsnedsættelse arbejder på nedsat tid. Forældre til børn med funktionsnedsættelser står over for store udfordringer både i arbejdslivet og som omsorgspersoner, og MIO ser det fremsatte beslutningsforslag som afgørende for at skabe mere ligestilling og inklusion i samfundet. Lovforslaget giver ikke i sin nuværende form pårørende med tilknytning til arbejdsmarkedet den samme støtte. Lovforslaget indeholder en meget tidsbegrænset og usikker mulighed for ansættelse af kommunen til at passe nærtstående med handicap i eget hjem, og kan derfor på ingen måde sammenlignes med beslutningsforslaget.

Under næste afsnit angiver MIO kommentarer og ændringsforslag til specifikke bestemmelser i lovforslaget. Inden da kommer her en overordnet kommentar til nogle formuleringer, der går igen i mange af lovforslagets bestemmelser. Det drejer sig om det gennemgående krav om, at der ved ansættelse af personer, der skal yde støtte til personer med handicap, skal indhentes en straffeattest – og hvis der er relevant, skal der også indhentes børneattest. Dette står bl.a. beskrevet i forhold til ansættelse af bisiddere, døgntilbudspersonale og støttepersoner. Her opfordrer MIO til, at det i lovforslaget præciseres, at børneattester altid skal indhentes, når der er tale om et barn med handicap, der er under 18 år, eller en ung med handicap i efterværn. I forbindelse med indhentning af straffeattester ved ansættelser står der endvidere, at der ikke kan ske ansættelse, hvis det af straffeattesten fremgår, at vedkommende er dømt for forbrydelser i familieforhold, seksualforbrydelser eller personfarlige forbrydelser inden for de seneste 10

år. MIO undrer sig over tidsrammen på 10 år, da personer med handicap udgør en særlig sårbar gruppe, der har krav på beskyttelse. MIO foreslår derfor, at der stilles krav til, at ansøgeren skal have gennemgået behandling eller lignende for at komme i betragtning til ansættelse, hvis vedkommende er dømt for et særligt alvorligt personfarligt forhold, som ligger længere tilbage end 10 år.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser i lovforslaget:

§ 4 - Målgruppe

MIO finder det positivt, at det præciseres, at børn, der er berettiget til at modtage støtte efter Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap og efter og efter Inatsisartutlov om støtte til børn, skal modtage den nødvendige støtte efter begge Inatsisartutlove, og at støtten skal være koordineret og sammenhængende. Det er MIO's oplevelse, at det i praksis er udfordrende at sikre sammenhæng mellem indsatserne – ikke mindst idet der oftest er tale om forskellige sagsbehandlere på handicapområdet og på børneområdet. Dette betyder, at et barn med handicap, der også har behov for støtte efter Inatsisartutlov om støtte til børn, vil opleve at få flere sagsbehandlere tilknyttet sin sag, hvilket kan udfordre processen og ikke altid er for barnets bedste. For at opnå den sammenhæng og koordination, som § 4 lægger op til, foreslår MIO, at der opstilles klare procedurer eller vejledninger for, hvordan barnets bedste tilgodeses i den sammenhæng.

§ 15, stk. 6 - Udredning

MIO synes, det er positivt, at der stilles krav i forhold til tidshorisonten for udredning af personer med handicap. Dog er MIO bekymret for, om en tidshorisont på 2 måneder kan lade sig gøre i praksis. Hvis det i nogle tilfælde ikke er realistisk med de 2 måneder, risikerer man at pålægge ekstra administrationstid til sagsbehandlerne, da de skal forklare parterne, hvorfor de ikke kan levere udredningen til tiden, hvilket kan påvirke sagsgangen for personer med handicap negativt.

§ 47 – Daglig ledelse

Det beskrives i § 47, at forstanderen på et døgntilbud skal sikre, at døgntilbuddet drives således, at beboerne opnår følgende 3 punkter:

- 1) opnår de kompetencer og færdigheder, der kan lette den daglige tilværelse, og derigennem fremmer den enkeltes muligheder for at kunne klare sig selv,
- 2) kan opretholde relationer til familie og netværk, og
- 3) har mulighed for personlig udvikling og deltagelse i sociale aktiviteter.

Omsorg for beboerne nævnes ikke i den sammenhæng. MIO anser omsorg for en helt essentiel faktor til at sikre trivsel og udvikling for personer med handicap på døgntilbud og opfordrer til, at sikring af omsorg indskrives som et krav.

§ 52 – Forebyggelse af seksuelle overgreb



Meeqqat tamarmik naleqarput

Alle børn er værdifulde

All children are valuable

MIO er meget glad for, at forebyggelse af seksuelle overgreb er blevet indskrevet i lovforslaget, da personer med handicap udgør en særlig sårbar gruppe i forhold til at blive udsat for overgreb. I § 52 står der, at personale på botilbud skal 'være særligt opmærksom på' fem punkter i forhold til forebyggelse af seksuelle overgreb, bl.a. et fælles værdigrundlag og procedurer for forebyggelse og håndtering. MIO mener, at ordlyden 'være særligt opmærksom på' er for vag i den sammenhæng. Hvis forebyggelsen skal have den ønskede effekt, skal personalet ikke kun være opmærksomme, men også have kompetencerne til at forebygge og handle, og det er derfor vigtigt, at de klædes på til opgaven.

§ 53 – Seksualpolitik

MIO finder det meget vigtigt, at der i lovforslaget stilles krav til en seksualpolitik på bosteder. MIO mener dog, at der ydermere bør stilles krav til, hvor ofte denne seksualpolitik skal opdateres – fx hvert år – samt hvordan den skal implementeres.

§ 54 - Håndtering af viden eller mistanke om at person med handicap er udsat for et overgreb

MIO er meget uforstående over for de krav, der stilles til personalet i § 54 ved mistanke om overgreb. Lovteksten pålægger personalet et ansvar, der ifølge MIO ikke skal ligge hos dem, men derimod hos politiet, de sociale myndigheder og sundhedsvæsenet. Den beskrevne procedure, hvor personale skal få en mistanke om overgreb bekræftet eller forstærket for at kunne handle på den og lave en anmeldelse til politiet krænker ifølge MIO rettighederne for personer med handicap, da man både risikerer, at der ikke handles rettidigt på mistanken, og at proceduren kan forpurre en evt. politiefterforskning. Derudover er det MIO's vurdering, at proceduren i sig selv kan være krænkende både for personen med handicap og for det personale, der skal handle på mistanken. MIO opfordrer på det kraftigste til, at § 54 omskrives, således at ansvaret og den rettidige handlepligt ved mistanke om overgreb er udgangspunktet. En mistanke om overgreb skal ikke bekræftes for at blive anmeldt!

§ 86 – Aflastning

MIO er meget positiv overfor lovgivningens bestemmelser om aflastningsophold. I den forbindelse ser MIO gerne, at det bliver specificeret, at et barn eller ung med handicap altid skal høres, inden der træffes afgørelse om et aflastningsophold. Når der er tale om et barn eller en ung med handicap opfordrer MIO endvidere til, at muligheden for aflastning i barnets netværk afsøges for at sikre så trygt og skånsomt en oplevelse for barnet som muligt.

Med venlig hilsen

Ditte Enemark Sølbeck

Ditte Enemark Sølbeck
Chefkonsulent, MIO